

OKRESNÁ PROKURATÚRA STARÁ ĽUBOVŇA
Obrancov mieru 18, 064 01 Stará Ľubovňa

Číslo: Pv 66/23/7710-44
EEČ: 2-59-375-2024

Stará Ľubovňa 19.03.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, odsek 3 písmeno d Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa

Podľa § 215 odsek 1 písmeno e Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- zločin: týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a, odsek 3 písmeno d Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

od presne nezisteného obdobia najmenej však od roku 2013 do 16.02.2023, pod vplyvom alkoholu v rodinnom dome s popisným číslom XXXXX XXXXX, kde býva v spoločnej domácnosti s poškodenou XXXXX sa opakovane/dennodenne urážlivo a pohrdavo vyjadroval na osobu poškodenej, vulgárne jej nadával a ponižoval ju, v záchvate hnevu sa poškodenej sústavne vyhrážal zabitím na základe čoho si v nočných hodinách začala zamykať vstupné dvere vedúce do samostatnej izby nachádzajúcej sa na prvom nadzemnom podlaží rodinného domu, ktorú obýva, čím jej popisovaným konaním takto spôsobil obavu o jej život a zdravie, čím týmto svojím stupňujúcim sa necitlivých a bezohľadným správaním spôsobil poškodenej XXXXX psychické utrpenie,

lebo obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície XXXXX sp. zn. ORP-XXXXX/1-VYS-SL-2023 zo dňa 16.02.2023 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie za zločin týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Následne uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície XXXXX sp. zn. ORP-XXXXX1-VYS-SL-2023 zo dňa 12.10.2023 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX za zločin týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Trestný čin mal obvinený spáchať tak, že od presne nezisteného obdobia najmenej však od roku 2013 do 16.02.2023, pod vplyvom alkoholu v rodinnom dome s popisným číslom XXXXX, kde býva v spoločnej domácnosti s poškodenou XXXXX sa opakovane/dennodenne urážlivo a pohrdavo vyjadroval na osobu poškodenej, vulgárne jej nadával a ponižoval ju, v záchvate hnevu sa poškodenej sústavne vyhrožoval zabitím na základe čoho si v nočných hodinách začala zamykať vstupné dvere vedúce do samostatnej izby nachádzajúcej sa na prvom nadzemnom podlaží rodinného domu, ktorú obýva, čím jej popisovaným konaním takto spôsobil obavu o jej život a zdravie, čím týmto svojím stupňujúcim sa necitlivých a bezohľadným správaním spôsobil poškodenej XXXXX psychické utrpenie.

Vyšetrovateľ Odboru kriminálnej polície XXXXX predložil tunajšej prokuratúre vyšetrovací spis s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku.

Preskúmaním predloženého spisového materiálu bolo zistené, že návrh vyšetrovateľa na zastavenie trestného stíhania je dôvodný a to predovšetkým vzhľadom na závery znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Fabišíkovej.

V priebehu vykonaného vyšetrovania bola trestná činnosť obvineného preukázaná výsluchom poškodenej, výsluchom svedkov XXXXX a XXXXX, znaleckými posudkami ako aj správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny XXXXX.

Obvinený uviedol, že žije v spoločnej domácnosti s manželkou. Uviedol, že s poškodenou žije oddelene odkedy prišla z XXXXX. Má stále hlúpe pripomienky, s ničím nie je spokojná. Konflikty pretrvávajú už viac ako 10 rokov. Poškodená mu nadáva, že je lajdák, pijak, že v živote nerobil. Provokačné reči vedie poškodená, aby ho rozčuľovala a aby ho porazilo. Takto sa hádajú každý deň. Uviedol, že poškodenú neudrel. Poškodenej nadáva, lebo ho uráža. To čo je v uznesení o vznesení obvinenia, nie je pravda. Uviedol, že alkoholické nápoje požíval ako každý stavbár. V súčasnej dobe veľmi málo pije.

Poškodená uviedla, že obvinený holduje alkoholu, požíva alkohol trikrát do týždňa. Nadáva jej „Ty pi... ku.... Ty hovädo, Ty šviňo“. Snaží sa obvinenému vyhýbať. Keby sa zdržiavala pri ňom stále ju napáda. Sotí do nej alebo ju udrie.

Poškodená uviedla, že obvinený zoberie stoličku, zodvihne ju a zo stoličkou na ňu, pričom je hovorí, že ju zabije. Naposledy ju obvinený napadol lopatou a sotil ju. V blízkosti bol stolík, ktorého sa rukami zachytila. Popritom jej riadne nadával. Viackrát sa jej vyhrážal zabitím, keď bol spitý. Uviedla, že deti do toho nechcela zaťahovať. Avšak sťažovala sa. Raz keď bola dcéra s vnučkou u nich, prišli z výletu, obvinený sa opil, prišiel ku nej a nával jej, nehanbil sa ani napriek tomu, že tam boli u nich dcéra s vnučkou. Poškodená nechce, aby bol obvinený stíhaný, chce aby sa liečil. Dakedy ho ľutuje. Uviedla, že má strach, bojí sa večer si ľahnúť. Poukázala nato, že obvinený celý život pil a bol aj hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Prešove.

Svedkyňa XXXXX /dcéra poškodenej a obvineného/ uviedla, že obvinený je normálny, ale keď sa vyberie do dediny, postretá známymi a potom už keď príde domov je celkom iný. Potom už slovne uráža poškodenú. Vyháňa tiež poškodenú, že má ísť do Hrhova. Poškodenej hovorí, že je kruva. K incidentom medzi poškodenou a obvineným dochádza denne. Každý deň sa hádajú. O chod domácnosti sa stará poškodená, obvinený je alkoholik. Obvinený poškodenej vynadá a vyhráža sa jej, že ju vyhodí z domu. Pokiaľ ide o fyzické útoky, svedkyňa uviedla, že k nim dochádzalo keď boli obvinený a poškodená mladší – cca 5 rokov dozadu. Poškodená sa jej zdôverila, že ju obvinený napadol – sotil ju a sa jej vyhrážal. Keď to na obvineného príde poškodená má izbu, zamkne sa a počká kým sa obvinený nevyspí a kým ho to neprejde. Svedkyňa uviedla, že má strach o poškodenú, pretože keď si obvinený vypije tak už nevie potom čo robí, on si potrebuje na niekom vybiť zlosť, preto poškodená ide do izby a zamkne sa tam. Jeho agresivita sa prejavuje aj takým spôsobom, že búcha veľmi dverami a vecami. Obvinenému vyletelo aj z úst, že poškodenú zabije. Poškodená má z neho strach. Obvinený každý deň hreší a nadáva poškodenej dennodenne, kričí a nadáva, zaháňa sa na poškodenú. Uviedla, že obvinený potrebuje pálenku vypiť, príde na neho šialenstvo, možno o tom ani nevie, vtedy zaútočí, skočí, človek to nečaká.

Svedok XXXXX /syn poškodenej a obvineného/ uviedol, že s rodičmi už nebýva asi viac ako 25 rokov, ale chodí ku nim, robí im pravidelné nákupy. Uviedol, že keď bol u rodičov a prišla tam poškodená, obvinený hneď na ňu vybehol s hrešením a vyháňal ju. Vulgárne poškodenej nadáva. Obvinený sa dostane do takého agresívneho správania sa keď uvidí poškodenú, stačí že ona niečo povie a už sa on nazlostí. Stačí, že sa stretnú a už je tam narážka, oplzlé slovo. Svedok si všimol, že obvinený veľmi nadáva, hreší na poškodenej stranu. Svedok uviedol, že poškodená sa obvinenému vyhýba. V čase keď bola na návšteve u rodičov jeho sestra s dcérou, obvinený vyšiel hore na chodbu a začal hrešiť na poškodenú. Svedok poukázal na tú skutočnosť, že obvinený je alkoholik. Poškodená mu spomínala, že sa obvinený na ňu zahnal s lopatou, sotil ju trošku a ona spadla. Poškodená im nechce všetko rozprávať.

V rámci konania bol vypracovaný posudok z odboru psychológia vo vzťahu k poškodenej, z ktorého vyplýva, že poškodená je schopná z forenznopsychologického hľadiska dostatočne správne vnímať a reprodukovať prežité udalosti vo všeobecnosti, rovnako tak je schopná dostatočne a správne vnímať a následne reprodukovať prežité udalosti, ktoré sú predmetom trestného stíhania. Vo všeobecnosti poškodená nedisponuje významnejšími sklonmi skresľovať udalosti vo svoj prospech. Príp. rozpory vo výpovediach na strane poškodenej, ak sa objavia,

budú skôr forenzne-psychologicky menej významné, nevedomé, nezámerné a výsledkom prirodzeného úbytku kvality pamäťových stôp časom, resp. výsledkom aj emočného prežívania a psychického stavu jej ako obeti skutkov takého charakteru. Práve vyšetrované konanie podozrivej osoby v prípade preukázania viny vysoko pravdepodobne poškodenej spôsobovalo dlhodobu najmä ťažké psychické príkorie. Uvedené konanie voči poškodenej trvalo zrejme dlhodobu, stupňovala sa jeho intenzita, frekvencia, pričom konkrétne počiatkové verbálne ataky, zastrašovanie, ponižovanie, vyhrážanie voči poškodenej prerástli zrejme paralelne do fyzických atakov i v stave za triezva u podozrivého. Jeho konanie sa vyznačovalo najmä psychickým utrpením poškodenej /najmä prežívaním strachu, smútku, bezmocnosti, hanby, ponižovania, zastrašovania, osočovania, vysmievania, fyzickej izolácie, rušením spánku, zhoršovaním kvality života vzhľadom k potrebným pokojným podmienkam pre liečbu onkologického ochorenia/, čo viedlo u nej k zmenám psychického stavu – a to z psychologického hľadiska ku prítomnosti tzv. viktimizačného syndrómu. Znalčka neodporučila účasť poškodenej na príp. ďalších vyšetrovacích úkonoch.

Vo vzťahu k poškodenej bol vypracovaný aj znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, z ktorého vyplýva, že u poškodenej sú prítomné známky počínajúcej demencie vzniknutej na podklade aterosklerózy a atrofie mozgu. Znalčka uviedla, že počínajúcu demenciu nemožno dávať do súvisu s konaním, ktorého mala byť obeťou.

V rámci konania bol vypracovaný znalecký posudok z odboru psychológia aj vo vzťahu k obvinenému. Z uvedeného posudku vyplýva, že u obvineného bola zistená prítomnosť tzv. pravých konfabulácií ako znakov masívnejšej poruchy pamäti na organickom podklade. Má zároveň vedomú významne vysokú snahu javiť sa v lepšom svetle a pôsobiť sociálne žiadúco. Jeho osobnosť je z hľadiska sociability premorbídne dobre socializovaná, preukázaná jej premorbídne skôr extravertovaná orientácia, aktuálne však už nedostatočne saturovaná, jej vzťahy sa javia výrazne konfliktné, preukazuje v nich svoj aktuálne enormne vystupňovaný egocentrizmus, dominanciu, direktivitu i procesom sémia a predpokladaným psychoticky zmeneným vedomím /paranoidita, vzťahovačnosť najmä vo vzťahu k poškodenej/. Osobnosť z hľadiska adaptability vykazuje už závažnejšie poruchy adaptability vzhľadom k jej rozvinutej závislosti na alkohole, s možným predpokladom jej delikventného konania predovšetkým v stave toxicky zmeneného vedomia. Znalčka uviedla, že v prípade preukázania viny obvinenému mohla byť jeho motivácia činu z psychologického hľadiska už i patologická, determinovaná motívom agresívnym v stave primárne významne toxicky /alkoholom/ a možno sekundárne i psychoticky zmeneného vedomia u obvineného /emulačná bludová porucha na organickom podklade/. Možno teda predpokladať forenzne-psychologicky významný vplyv práve alkoholizmu a príp. psychickej poruchy na týmto patologickú motiváciu činu kladeného obvinenému za vinu.

Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny XXXXX, ktorý v predmetnej rodiny vykonával šetrenie vyplýva, že po príchode im prišla otvoriť poškodená, pričom v domácnosti sa nachádzal aj obvinený, ktorého nevideli, ale počuli ho hundrať. Poškodená bola vo viditeľnom strese. Poškodená sa im sťažovala na agresívne správanie obvineného, ktorý keď vypije je veľmi zlý, nadáva a kričí, že ju zabije. Uviedla im, že sa pred ním zamyká hore do izby.

Dôkazmi vykonanými v rámci prípravného konania bolo dostatočne preukázané, že skutok pre ktorý bolo vznesené obvinenie sa stal, že napĺňa znaky trestného činu a že ho spáchal obvinený XXXXX.

Vzhľadom na osobu obvinenú bol do konania pribratý znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria za účelom vyšetrenia duševného stavu obvineného.

Znaleckým dokazovaním bolo zistené, že u obvineného v čase skutku, ako aj v čase znaleckého vyšetrenia boli prítomné známky demencie vzniknutej na podklade aterosklerózy, atrofie mozgu /úbytku mozgu. tkaniva/ ako aj vplyvom dlhoročného nadkonzumu alkoholu. Prvé náznaky poškodenia mozgu boli zachytené už pred 15 rokmi pri psychologickom vyšetrení v roku 2008. Z hľadiska súdnej psychiatrie sa demencia vyznačuje tým, že sa postupne mení osobnosť, človek sa stáva ťažkopádny, ľahko podlieha cudziemu vplyvu, je náladový, znižuje sa kritičnosť aj úsudok a to aj v prípade, že orientácia miestna, osobou aj časová môže byť zachovaná, pričom aj naučené stereotypy môžu byť dlhšiu dobu zachované. V rámci zmien osobnosti je typická neústupnosť, chorobná zaujatosť nejakou činnosťou, neadekvátne prejavy v správaní, paranoidné sklony. Ide o duševnú chorobu, pri ktorej dochádza okrem poklesu intelektu aj k poruche pamäti, myslenia, orientácie, úsudku, sociálneho chovania a motivácie. Demencia je syndróm, ktorý vznikol ochorením mozgu. Pri zmienenej duševnej poruche /demencii/ ide o pozvoľna prebiehajúci chorobný stav centrálného nervového systému. Vzhľadom k tomu, že obvinený trpí demenciou na cievnom podklade, ktorá sa prejavuje úbytkom kognitívnych /poznávacích, rozumových a pamäťových funkcií/, nie je schopný rozpoznať protiprávnosť svojho konania a nie je schopný ovládať svoje konanie a dostatočne posúdiť dôsledky svojho konania. Obe schopnosti boli v čase skutku vymiznuté. V čase skutku bola jeho súdnosť hrubým spôsobom narušená, rovnako bola narušená schopnosť logického uvažovania.

Znalkyňa uviedla, že obvinený nie je a ani nebude v budúcnosti schopný správne chápať zmysle trestného stíhania vzhľadom k tomu, že demencia je nevyliciteľné ochorenie, kde nie je možné očakávať zlepšenie smerom k úzdruhu. Vnímanie reality obvineným je hrubo narušené poškodením mozgu.

Znalkyňa ďalej uviedla, že pobyt obvineného na slobode nie je t.č. z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný. Ochranné psychiatrické liečenie nie je indikované. Pokračujúci proces demencie bude spôsobovať zväzňovanie sociálnej izolácie a prognosticky bude vyžadovať aj potrebu opatrovateľskej starostlivosti. Vzhľadom na nezvratný proces demencie nie je uloženie ochranného psychiatrického liečenia indikované. Prognosticky bude v prípade recidívy trestnej činnosti potrebné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Aj napriek zistenej závislosti od alkoholu /chronický alkoholizmus so závislosťou na úrovni III. výv. fázy podľa Jellineka s poruchami správania pod vplyvom alkoholu/ znalkyňa neodporučila obvinenému ochranné protialkoholické liečenie, nakoľko by pre duševnú poruchu ktorou trpí nesplnilo svoj účel.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Podľa § 23 Trestného zákona, kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Vzhľadom k tomu, že obvinený XXXXX v zmysle záverov znaleckého posudku, sa v čase spáchania trestného činu nachádzal v stave duševnej poruchy - "demecia" ako aj vzhľadom k tomu, že v čase spáchania činu nebol schopný ovládať svoje konanie a rozpoznať nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť, je potrebné konštatovať, že obvinený nebol v čase spáchania trestného činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Na základe vyššie uvedených skutočností preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Monika Pánisová
námestníčka okresného prokurátora